

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 08.07.1980, sp. zn. Tzv 17/80, ECLI:CZ:NS:1980:TZV.17.1980.1

Číslo: 33/1981

Právní věta: Znalci nepřísluší provádět hodnocení důkazů ani z hlediska jejich věrohodnosti ani v tom směru, zda skutečnost, o níž podává zprávu, je prokázána. Jestliže provedené důkazy, na jejichž podkladě má znalec podat posudek, jsou v vzájemném rozporu, znalec je povinen vypracovat posudek s ohledem na všechny v úvahu přicházející alternativy. Orgán činný v trestním řízení poskytne znalci v tomto směru potřebné vysvětlení ze spisů a vymezí jeho úkoly (§ 107 odst. 1 tr. ř.).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 08.07.1980

Spisová značka: Tzv 17/80

Číslo rozhodnutí: 33

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dokazování

Předpisy: 141/1961 Sb. § 107 ods. 1 100/1975 Sb. § 2 ods. 2
§ 12 ods. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 33/1981 sb. rozh.

Znalci nepřísluší provádět hodnocení důkazů ani z hlediska jejich věrohodnosti ani v tom směru, zda skutečnost, o níž podává zprávu, je prokázána. Jestliže provedené důkazy, na jejichž podkladě má znalec podat posudek, jsou v vzájemném rozporu, znalec je povinen vypracovat posudek s ohledem na všechny v úvahu přicházející alternativy. Orgán činný v trestním řízení poskytne znalci v tomto směru potřebné vysvětlení ze spisů a vymezí jeho úkoly (§ 107 odst. 1 tr. ř.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR z 8. 7. 1980 sp. zn. [Tzv 17/80](#).)

Z odůvodnění:

Dne 3. 3. 1980 vyšetřovatel vojenské obvodové prokuratury zastavil podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. trestní stíhání v trestní věci J. J., proti němuž bylo vzneseno obvinění pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že dne 25. 7. 1977 asi ve 14.30 hod. na silnici č. 6 při osadě Loučky, okr. Sokolov, při řízení služebního motorového vozidla zn. Škoda 110 L

nepřízpůsobil rychlost a způsob jízdy situace na vozovce, čímž zavinil srážku s chodcem M. P., který nárazem vozidla utrpěl těžké zranění s následnou trvalou invaliditou. V odůvodnění tohoto rozhodnutí vyšetřovatel vyjádřil názor, že ke způsobu jízdy obviněného není možno mít výhrady, přičemž na ukvapený pohyb poškozeného obviněný jako řidič nemohl včas reagovat; proto v jednání obviněného nelze spatřovat trestný čin ani přestupek.

Proti tomuto pravomocnému usnesení podal generální prokurátor ČSSR v zákonné lhůtě v neprospěch obviněného stížnost pro porušení zákona.

Nejvyšší soud ČSSR přezkoumal ve smyslu § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a dospěl k závěrům, které jsou dále uvedeny.

Z obsahu trestního spisu Nejvyšší soud ČSSR zjistil, že vyšetřovatel vojenské obvodové prokuratury při zjišťování skutečného stavu věci nepostupoval v souladu se zásadami uvedenými v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Bylo povinností vyšetřovatele zjistit, zda obviněný respektoval příslušná ustanovení vyhlášky FMV o pravidlech silničního provozu č. 100/1975 Sb. Z povahy věci plyne, že v úvahu přicházelo porušení zejména ustanovení § 2 odst. 2, § 12 odst. 1 citované vyhlášky. Podle těchto ustanovení je řidič povinen přizpůsobit svoje chování situaci v silničním provozu; rychlost jízdy musí přizpůsobit zejména svým schopnostem, dále vlastnostem vozidla, povětrnostním podmínkám a jiným okolnostem, které může předvídat; smí jet jen takovou rychlostí, aby byl schopen zastavit vozidlo na vzdálenost, na kterou má rozhled.

Nejvyšší soud ČSSR má za to, že v projednávané trestní věci nebyly náležitě objasněny některé důležité okolnosti rozhodné pro posouzení otázky viny. Především nebyl bezpečně zjištěn pohyb poškozeného na silnici a přesné místo střetu. Zatímco obviněný a svědkové G. T. a O. T. uvedli, že poškozený vstoupil do vozovky z pravé strany (posuzováno ze směru jízdy obviněného), svědek J. Ch. a poškozený M. P. vypověděli, že poškozený vešel do vozovky z opačné strany. Pokud jde o místo střetu, obviněný a svědkové G. T. a O. T. uvedli, že k němu došlo v levé polovině silnice ve směru jízdy obviněného. Naproti tomu svědkové J. Ch. a J. K. a poškozený vypověděli, že ke střetu došlo uprostřed, popř. blízko středu vozovky. Dále nebyl vyšetřovatelem náležitě zjištěn a vyhodnocen charakter nárazu vozidla do poškozeného. Z výpovědi svědka J. Ch. a nepřímě i z výpovědi poškozeného na rozdíl od vyjádření obviněného a ostatních svědků vyplývá, že poškozený byl zachycen čelně, což je potvrzováno i posudkem znalce z oboru dopravy V. V., který výslovně konstatoval, že poškození pravé poloviny předního nárazníku, pravého blikače a čelní stěny bylo způsobeno nárazem na překážku před čelní stěnou karosérie. Spolehlivě nebyl objasněn ani stupeň viditelnosti v době nehody; v tomto směru se údaje svědků rozcházejí, jak je patrné z jejich výpovědí. Uvedená skutečnost má však značný význam pro posouzení, na jakou vzdálenost a v kterém místě obviněný poprvé spatřil nebo mohl opatřit postavu poškozeného. Při prvním výslechu obviněný uvedl, že poškozeného spatřil ze vzdálenosti asi 80 m, později vypověděl, že ho uviděl poprvé již ze vzdálenosti asi 270 m. Rozporné údaje uvedli svědkové a obviněný rovněž ohledně rychlosti vozidla před střetem a při střetu s poškozeným. Vyšetřovatel považoval za prokázanou rychlost vozidla obviněného před střetem maximálně kolem 50 km/hod. a při střetu 28-35 km/hod. s odůvodněním, že podle znaleckých posudků lze jednoznačně vyloučit údaje svědka J. Ch. o nadměrné rychlosti vozidla obviněného.

Podle názoru Nejvyššího soudu ČSSR měly však být skutečnosti uváděné svědkem J. Ch. náležitě prověřeny a vyhodnoceny v souvislosti s ostatními zjištěními. Jmenovaný byl totiž jediným svědkem, který pozoroval průběh nehody na vzdálenost cca 100 m za situace, kdy po vystoupení ze svého vozidla stál na okraji silnice na rozdíl od ostatních svědků, kteří sice nehodu pozorovali na stejnou, popř. větší vzdálenost, avšak z jedoucích vozidel. Svědek J. Ch., který ve své výpovědi u vojenské obvodové prokuratury dne 18. 1. 1980 popsal průběh nehody stejně jako ve své dřívější výpovědi ze

dne 4. 8. 1977, uvedl ke způsobu jízdy a rychlosti vozidla obviněného, že vozidlo poprvé uviděl, když vjelo z pravotočivé zatáčky. V tomto okamžiku ještě chodec nevstoupil do vozovky, ale byl již zhruba na místě, kde potom do vozovky vběhl. Vozidlo jelo tak, že za zatáčkou přešlo středovou čáru a dále pokračovalo k mostu v protisměru. Podle jeho názoru nevjel řidič vozidla do protisměru úmyslně, ale byl tam vynesena v důsledku toho, že rychle projížděl zatáčkou. Když vyjížděl ze zatáčky, chodec ještě vůbec nebyl na vozovce, a řidič tedy neměl důvod, aby ho objížděl zleva. Naopak, nic mu nebránilo v tom, aby pokračoval v jízdě ve své polovině vozovky. Podle odhadu svědka jel obviněný v té době rychlostí kolem 100 km/hod., ne-li větší.

Svědka dále vypověděl, že poškozený se před sřetením s vozidlem z místa ve středu vozovky vůbec nepohnul ani doprava ani doleva. Automobil ho srazil přímo na místě, kde stál u „heveru“ ve středu vozovky. Místo střetu, zakreslené v plánu až u okraje vozovky v určité vzdálenosti od ležícího „heveru“, rozhodně neodpovídá skutečnosti. Svědek zdůraznil, že celou událost viděl až po vystoupení z vozidla, nikoliv během jízdy, a že podle jeho názoru vinu nese řidič vozidla Škoda, který jel na mokré vozovce nepřiměřenou rychlostí, do protisměru nevjel úmyslně, ale dostal se do smyku a nemohl udržet vozidlo ve své polovině vozovky.

Nedostatky v postupu vyšetřovatele při objasňování skutečného stavu věci se podle názoru Nejvyššího soudu ČSSR projeví i jako nepřesnosti ve znaleckých posudcích. Jako příklad v tomto směru je možné uvést vyjádření znalce z oboru dopravy, že při rekonstrukci žádný ze svědků neuvedl, že obviněný nezvládl vozidlo vlivem počasí, stavu vozovky nebo jiné příčiny. Kromě toho znalec uvedl, že nemohl vzít za objektivní výpověď svědka J. Ch., který sledoval dění za sebou za jízdy, a to pomocí zpětného zrcátka a pootočením hlavy, a který pak hodnotil situaci po nehodě, kterou sledoval ze vzdálenosti nejméně 100 m. K tomu považuje Nejvyšší soud ČSSR za potřebné konstatovat, že uvedené vyjádření a závěr znalce nejsou v souladu s obsahem trestního spisu, jak je patrné již z toho, co bylo výše uvedeno. Kromě toho je posudek v rozporu s ustanovením § 107 odst. 1 tr. ř. Podle citovaného ustanovení znalci nenáleží hodnotit důkazy v tom směru, zda důkaz je věrohodný a zda skutečnost, o které podává zprávu, je prokázána. Jestliže jsou ve věci důkazy vzájemně si odporující, znalec nemůže zaujmout stanovisko, že údaj jedné skupiny považuje za správný a údaj druhé skupiny za nesprávný a posudek opřít jen o údaj první skupiny, nýbrž musí posudek vypracovat pro sobě v úvahu přicházející eventuality. Proto bylo povinností vyšetřovatele, aby znalce na uvedené, popř. i další nepřesnosti upozornil a vyžádal si k nim podle § 109 tr. ř. jeho vysvětlení.